

Republika Hrvatska
Županija Vukovarsko-srijemska
Općina Bošnjaci
O s n o v n a š k o l a
fra BERNARDINA TOME LEAKOVIĆA, Bošnjaci

SAMOVJRJEDNOVANJE

mehanizam za unaprjeđenje kvalitete obrazovanja

Bošnjaci, travanj - studeni 2015.

SVRHA SAMOVRJEDNOVANJA

- Potaknuti otvorenu raspravu o kvaliteti odgoja i obrazovanja na razini škole sa svim sudionicima.
- Uvidjeti koje su jake strane i koja područja rada treba unaprijediti.
- Omogućiti školi da na temelju plana nastavi sustavno praćenje kvalitete rada škole.
- Razviti realističan i efikasni plan i strategije za unapređenje kvalitete rada škole.

PROJEKT: SAMOVRJEDNOVANJE U OSNOVNIM ŠKOLAMA

RAVNATELJ
UČITELJSKO VIJEĆE
VIJEĆE UČENIKA
VIJEĆE RODITELJA
ŠKOLSKI ODBOR
LOKALNA ZAJEDNICA
STRUČNI SURADNICI
ŠKOLSKI TIM ZA KVALITET U
MZOŠ
AZOO
NCVVO

PODRUČJA UNAPRJEĐENJA (u sva tri upitnika)

- odnos učenika prema drugim učenicima i školi
- odnos učenika i učitelja
- odnos roditelja i škole
- planiranje nastavnog procesa
- radno ozračje
- organizacije nastave i rada
- materijalni uvjeti i opremljenost škole
- izvannastavne aktivnosti
- dodatna i dopunska nastava
- izborna nastava
- kompetencije ravnatelja, učitelja i stručnih suradnika
- uključenost škole u projekte

- suradnja s lokalnom zajednicom
- stručno usavršavanje radnika
- obrazovna postignuća

Na osnovu prethodno navedenih činjenica u našoj je školi provedeno samovrjednovanje učenika jednog razrednog odjela četvrtog i jednog razrednog odjela osmog razreda, roditelja - članova Vijeća roditelja, učenika - članova Vijeća učenika, učitelja razredne i predmetne nastave, te stručnih suradnika.

CILJ PROVOĐENJA UPITNIKA ZA SAMOVRJEDNOVANJE I ANALIZA REZULTATA

Ciljevi:

- Koliko je dobra naša škola i što možemo činiti da bismo bilo još bolji?
- Poticati samostalnost, odgovornost i inovativnost u školi.
- Poduzimati mjere za efikasnije učenje i poučavanje.
- Iznaći učinkovite načine za otklanjanje poteškoća i problema s kojima se škola svakodnevno susreće.
- Povećati učinkovitost svih čimbenika odgojno obrazovnog sustava.

HIPOTEZA – *Uspješno ostvarivanje odgojno-obrazovnog procesa u našoj školi*

Samovrjednovanje unutar škole proveo je *tim za kvalitetu*.

Instrument za provođenje samovrjednovanja je *samoevaluacijski upitnik*, izrađen posebno za roditelje, članove Vijeća roditelja, učenike jednog četvrtog i jednog osmog razreda, koji su odabrani metodom slučajnog odabira, Vijeće učenika, učitelje i stručne suradnike. Oni su ujedno *uzorak ispitanika*.

Ukupan broj ispitanika:

- učenika 4.b, 20/ 20
- učenika 8.b, 20/ 21
- učitelja 26/ 28
- članova Vijeća roditelja 7/ 16
- članova Vijeća učenika 10/ 16

Metoda mjernog instrumenta je stupnjevana skala procjene, u kojoj se zahtijeva objektivnost, te je mjerljiva izračunom u postocima.

Upitnik je anoniman.

Analiza upitnika za članove Vijeća roditelja

Ispitano je ukupno 7 od 16 članova. Broj ispitanika nije dovoljan za kvalitativnu analizu, ali na malom uzorku postoje indikatori za unaprjeđenje odgojno-obrazovnog procesa u školi.

Roditelji su naveli potrebu češće i bolje suradnje s lokalnom zajednicom, veću uključenost roditelja u rad škole, te napominju da se suradnja značajno kvalitativno i kvantitativno poboljšala. Istaknuta je važnost veće povezanosti razrednika i učenika, no i tu je napomenuto kako se situacija značajno poboljšala u posljednje 4 godine. Primjedbe su se isključivo odnosile na opterećenje učenika planom i programom, te „teški“ i učenicima nerazumljivi udžbenici koji nisu prilagođeni dobi djeteta.

Svi ispitanici su pozitivno ocijenili stav njihova djeteta prema školi, podršku učenicima od strane radnika škole, nastavu i ocjenjivanje, razvoj životnih vještina, odnose i komunikaciju među radnicima i roditeljima te upravljanje školom.

*Hipoteza je potvrđena kod ove skupine ispitanika.

Analiza upitnika za članove Vijeća učenika

Ispitano je 10 od 16 članova. Broj ispitanika dovoljan je za kvalitativnu analizu.

Upitnik za učenike sastojao se od sljedećih područja:

Odnos prema školi: Pozitivan stav prema školi, učenju, poticanju ideja i sl. pokazalo je 90% članova, ostali su naveli kako ne vole ići u školu, ne vole se javljati na postavljena pitanja. 70% ispitanika smatra da daje sve od sebe, želi što više naučiti, te kako ih i nastavnici smatraju dobrima i marljivima.

Nastava, plan i program: 90% učenika izjavljuje kako su s početkom nove školske godine upoznati s nastavnim planom i programom, 70% ispitanika smatra domaće zadaće korisnima, te da u školi nauče puno korisnih stvari, oko 90% smatra kako često rade u skupinama. 70% ispitanih učenika, članova Vijeća učenika smatra kako uče gradivo koje im nikada neće koristiti, 60% kako im trebaju dodatna pojašnjenja dijelova gradiva.

Razvoj životnih vještina: 80% smatra kako dobiju znanje za razvoj važnih životnih vještina, 80% smatra da dobiju osnove komunikacijskih vještina, a čak 90% smatra kako dobro svladava vještine za komunikaciju s drugim ljudima.

Ocjenjivanje: 80% učenika smatra da je ocjenjivanje uglavnom pravedno, 50% kako učitelji redovito provjeravaju znanje, 30% ispitanika smatra kako učitelji uglavnom ne uvažavaju njihovo mišljenje.

Učitelji (nastavnici): 80% učenika je u potpunosti zadovoljno svojim razrednim i predmetnim učiteljima. 60% učenika izjavljuje kako ih uglavnom učitelji pohvale za uspješnost, potiču na poboljšanje rada, te znaju uspostaviti disciplinu u razredu.

Odnos s drugim učenicima: 80% učenika je izjavilo kako su ih drugi učenici ponekad vrijeđali i ponižavali, 60% kako odnosi među učenicima nisu uopće dobri.

Odnosi s učiteljima (nastavnicima): 100% učenika smatra kako vladaju dobri odnosi između njih i učitelja/ nastavnika. 100% učenika smatra kako ih učitelji/ nastavnici nikada ne omalovažavaju ili vrijeđaju. 40% učenika smatra kako se učitelji ne odnose prema svim učenicima jednako.

Strah od škole: 70% učenika se ne boji neuspjeha u školi, ne boje se učitelja, ne smatraju da je gradivo za njihovu dob preteško.

Upravljanje i organizacija škole: 60% ispitanika smatra da se u potpunosti primjenjuju pravila ponašanja, kako učenici u potpunosti sudjeluju u donošenju važnih odluka vezanih za školu, smatraju knjižnicu ugodnim mjestom boravka, te pronalaze što im je potrebno. Nemaju primjedbe na opremljenost informatičke učionice.

*Hipoteza je potvrđena kod ove skupine ispitanika.

Analiza upitnika za učenike četvrtog razreda

Odnos prema školi: 90% učenika voli ići u školu i osjeća se u njoj sigurno, 70% izjavljuje kako uglavnom bez poteškoća izvršava školske zadatke. Od 60% do 85% ispitanika voli se javljati na postavljena pitanja, želi što više naučiti, smatra kako učitelji imaju dobro mišljenje o njima. 95% ispitanika nastoji izbjeći dopunsku nastavu.

Nastava, plan i program: 90% ispitanika smatra da su u potpunosti upućeni što i kako će učiti. 100% smatra kako uglavnom ili u potpunosti nauči puno korisnih stvari. Kontradiktorno ovom podatku, 90% smatra kako uče gradivo koje im nikada neće trebati. Preko 70% ispitanika smatra domaće zadaće korisnima, upute za rad jasnima i razumljivima, smatra kako nemaju previše nastave, škola ih potiče na učenje, pozitivan stav prema timskom radu, predavanja i upute za rad od strane učitelja su jasna. Nastava je prilagođena njihovoj dobi.

Razvoj životnih vještina: 70% ispitanika uglavnom ili u potpunosti dobro razvija socijalne vještine, komunikaciju i suradnju s drugim učenicima i učiteljima. 30% učenika smatra da uglavnom ne dobiva u školi gore navedeno.

Ocjenjivanje: 80% ispitanika smatra kako su pravedno ocijenjeni, te kako učitelji redovito provjeravaju znanje.

Učitelji (nastavnici): 80% ispitanika smatra kako su učitelji pravedni, razgovaraju s njima o stvarima koje ih zanimaju, potiču na uključivanje u izvannastavne aktivnosti, služe kao dobar primjer učenika. 100% ispitanika je zadovoljno svojim učiteljima.

Odnosi s učiteljima/ nastavnicima: od 75% - 100% ispitanika smatra kako je odnos između učitelja i učenika uglavnom i u potpunosti dobar, učitelji/ nastavnici razumiju učenike, uvažavaju učeničko mišljenje, poštuju ih, uopće ih ne kažnjavaju, te se jednako odnose prema svim učenicima.

Odnosi s drugim učenicima: 100% ispitanika smatra da su odnosi uglavnom ili u potpunosti dobri, 20 % je navelo kako ih drugi učenici ponekad vrijeđaju, te se ponekad fizički obračunaju.

Strah od škole: većina učenika, 70%, ne boji se neuspjeha u školi, dok 30% ispitanika ima uglavnom strah od neuspjeha, ima strah od ispitivanja, loše ocjene ih obeshrabruju.

Upravljanje i organizacija škole: preko 80% ispitanika smatra kako se uglavnom ili u potpunosti u školi primjenjuju jasna pravila ponašanja, postoji prostor za druženje, u knjižnici imaju sve što im je potrebno. 75% ispitanika smatra kako nema dovoljno računala koja oni mogu koristiti.

Odnos prema školi: preko 75% ispitanika smatra kako uglavnom ili u potpunosti voli ići u školu, osjeća se sigurno, s lakoćom svladava zadatke, ističe potrebu domaćih zadaća, voli se javljati na postavljena pitanja, želi što više naučiti.

Nastava, plan i program: od 70% do 100% ispitanika smatra kako im učitelji/ nastavnici objasne kako će učiti i što, sadržaj gradiva im je zanimljiv, uče mnoge zanimljive stvari, dobivaju dovoljnu količinu domaćih zadaća, smatraju da nemaju previše nastavnih sati, rade u skupinama, učitelji im pojašnjavaju gradivo koje im nije jasno.

Razvoj životnih vještina: od 70% do 100% ispitanika smatra kako uče svladavati životne vještine, kvalitetno komunicirati s drugim ljudima, te s njima surađivati.

Ocjenjivanje: 70% do 100% ispitanika smatra kako učitelji uglavnom i u potpunosti ocjenjuju pravedno i dobro razrađeno. Učitelji redovito provjeravaju znanje, uvažavaju mišljenje učenika, ne ocjenjuju strogo.

*Hipoteza je potvrđena kod ove skupine učenika

Analiza upitnika za učenike osmog razreda

Odnos prema školi : između 50% i 70% učenika izjavilo je kako voli ići u školu i u njoj se osjeća sigurno. Preko 80% smatra kako daje sve od sebe, kako škola potiče na razmišljanje i stvaranje novih ideja, s lakoćom obavlja školske zadatke. 15% učenika smatra kao se u školi dobro ponaša, a 85% misli suprotno. 60% smatra kako učitelji imaju dobro mišljenje o njima.

Nastava, plan i program: 100% ispitanika smatra kako im učitelji objasne što i kako učiti. 50% učenika smatra kako im nije zanimljiv nastavni sadržaj, kako im nastavni sadržaj treba dodatno pojasniti. 70% smatra kako dobiva dovoljnu količinu domaćih zadaća. 60% smatra kako se uglavnom ne radi u skupinama, 60% ispitanika smatra kako ima previše nastave, 60% smatra kako ima je dosadan način na koji se predaje, te kako im učitelji/ nastavnici ne objašnjavaju dijelove gradiva koje nisu dobro razumjeli.

Razvoj životnih vještina: između 70% i 95% ispitanih smatra kako u školi dobro razvijaju svoje vještine snalaženja u različitim životnim situacijama, te uče kvalitetno i kulturno komunicirati s drugim ljudima.

Ocjenjivanje: 55% ispitanika smatra kako ocjenjivanje uglavnom nije pravedno, dok ostali misle suprotno. 70% smatra kako nastavnici uglavnom ne uvažavaju njihovo mišljenje. 65% smatra kako su uglavnom ocijenjeni prestrogo. 85% smatra kako nastavnici redovito provjeravaju znanje učenika.

Učitelji/ nastavnici: 75% ispitanika smatra kako su učitelji/ nastavnici pravedni, 75% uopće se ne povjerava svojim učiteljima/ nastavnicima, 70% ispitanika smatra kako učitelji/ nastavnici pružaju loš primjer učenicima, 75% smatra kako učitelji/ nastavnici pružaju pomoć učenicima, potiču ih na rad i uključivanje u izvannastavne aktivnosti, podijeljena su mišljenja o pohvaljivanju od strane učitelja/ nastavnika, 70% smatra kako učitelji/ nastavnici znaju održavati disciplinu u razredu. 40% ispitanika je zadovoljno svojim učiteljima, a 60% nije.

Odnosi s drugim učenicima: 80% smatra uglavnom kako su odnosi među učenicima dobri. 85% ispitanih smatra kako uglavnom nema vrijeđanja, ponižavanja i fizičkog nasrtanja među učenicima.

Odnosi s učiteljima/ nastavnicima: 55% - 65% učenika smatra svoje odnose s učiteljima/ nastavnicima dobrim, učitelji/ nastavnici uvažavaju njihovo mišljenje, poštuju učenike, trude se razumjeti učenike, dok ostali ispitanici misle suprotno.

Strah od škole: 85% ispitanika uglavnom se boji neuspjeha u školi, 60% smatra kako školski program nije pretežak, 65% kako ih loše ocjene obeshrabruju, 70% boji se ispitivanja.

Upravljanje i organizacija škole: 85% ispitanika smatra kako su jasno postavljena pravila ponašanja, 50% / 50% smatra kako učenici (ne) sudjeluju u donošenju odluka važnih za školu. 90% smatra kako ravnatelj održava dobre odnose s učenicima, 50% / 50% smatra kako imaju/nemaju adekvatan prostor za druženje. 70% ispitanih smatra kako škola nema dovoljno računala koja bi učenici mogli koristiti.

*Hipoteza je djelomično potvrđena.

Kod ove skupine ispitanika odstupaju mišljenja u segmentu količine gradiva koje uče, strahu od škole, te prisnijem kontaktu s učiteljima.

Analiza upitnika za učitelje i stručne suradnike

Nastavni plan i program: 100% ispitanika smatra da su planom i programom uglavnom ili u potpunosti definirani ciljevi i ishodi učenja. Kriteriji su ocjenjivanja i nastavni sadržaji primjereni dobi učenika, imaju mogućnost utjecanja na kreiranje plana i programa.

Razvoj životnih vještina: 80% - 100% ispitanika smatra kako učenici u našoj školi dobro razvijaju vještine snalaženja u različitim situacijama, kvalitetno su poučeni kulturnom komuniciranjem s drugim ljudima.

Učenje i poučavanje: 100% ispitanika smatra kako je učenicima na početku školske godine detaljno objašnjeno što će i kako učiti, pristupi poučavanja primjereni su dobi učenika i njihovim različitostima i interesima. 100% ispitanika smatra kako su domaće zadaće dobro osmišljene i vezane uz obrađene sadržaje. 70% - 100% ispitanika smatra kako se dijelovi gradiva redovito ponove učenicima ako nešto nisu razumjeli. U školi se koristi širok raspon poučavanja. 35% ispitanika smatra kako učenici uglavnom ne rade u skupinama.

Zadovoljavanje individualnih potreba učenika: 50% - 90% ispitanika smatra da su zadatci i aktivnosti primjereni potrebama svakog pojedinog učenika, te se vodi računa da svaki učenik dobije poticaj.

Ocjenjivanje kao dio poučavanja: 50% - 90% ispitanika uglavnom smatra kako dobro poznaje učenike, vodi računa u individualnom napredovanju i postignuću, te s učenicima o tome i razgovara.

Izještavanje o napredovanju učenika: 80% ispitanika uglavnom ili u potpunosti smatra kako potiču roditelje na suradnju, s ciljem praćenja učenika, roditeljski sastanci su dobro organizirani, te se primjedbe roditelja o uspjehu i ocjenama razmatraju i uvažavaju.

Podrška učenicima: 80% - 100% ispitanika smatra kako škola djeluje u skladu sa zakonskim odredbama i usvojenim načelima štiteći učenike od nasilja, zlostavljanja i zlouporabe droge, promiču zdrav način života, na probleme učenika reagiraju na vrijeme, te učenici odmah dobivaju adekvatnu podršku zajedno i kvalitetno djelujući sa stručnim suradnicima i ravnateljem škole.

Osobni i socijalni razvoj: 70% - 95% ispitanika smatra kako škola kao zajednica učenika, učitelja i roditelja kontinuirano propisuje i primjenjuje jasna pravila ponašanja, razvija osobne vještine učenika, često se pohvaljuju učenike, razvija se samopoštovanje, potiče se učenike na uključivanje u izvannastavne i izvanškolske aktivnosti.

Profesionalno usmjeravanje učenika: 80% - 100% ispitanika smatra kako škola uglavnom ili u potpunosti usmjeri i pripremi učenike za nastavak školovanja.

Praćenje napredovanja postignuća: 100% ispitanika prati i bilježi postignuća učenika, 90% uvažava mišljenje učenika pri ocjenjivanju, potiču učenike preuzeti odgovornost za svoj rad.

Podrška pri učenju: 80% - 95% ispitanika smatra kako primjereni oblici školovanja omogućuju napredovanje učenika s posebnim potrebama, te se podrška učenicima pruža u vidu različitih oblika rada.

Povezanost škole s lokalnom upravom i samoupravom: Preko 60% ispitanika smatra da lokalna uprava i samouprava podržava programe koje predlaže škola, a 15% misli suprotno.

Povezanost škole s drugim školama i ustanovama: preko 65% ispitanika smatra kako je škola uglavnom ili u potpunosti povezana s drugim školama, MUP-om, CZSS i dr.

Školsko ozračje: preko 70% smatra kako učenici sudjeluju u donošenju odluka važnih za školu, te kako je ozračje u školi dobro, a učitelji/ nastavnici pravedni i etični. 27% ispitanika smatra kako učenici ne pristupaju savjesno svojim školskim obvezama.

Očekivanje i poticanje postignuća: preko 65% ispitanika smatra kako škola zadovoljava potrebe učenika, učenici imaju pozitivne stavove prema postignućima, no iznad 50% ispitanika smatra kako škola ne potiče učenike na samostalan rad, prevelika su očekivanja od učenika.

Smještaj i opremljenost škole: većina ispitanika, preko 50%, smatra kako je školski prostor siguran, ugodan i poticajan, dok ih 30% smatra suprotno. Preko 65% ispitanika prostor, sredstva, pomagala i namještaj procjenjuju uglavnom ili u potpunosti odgovarajućim. 70% ispitanika smatra prostor za društvene aktivnosti adekvatnim, dok 30% misli suprotno.

Škola i roditelji: 95% ispitanika smatra kako su informacije o svim aktivnostima u školi dostupne roditeljima, učitelji uvažavaju mišljenje roditelja u pitanjima bitnim za školu, svi roditelji dobivaju jasne informacije o napredovanju njihove djece, te svi učitelji imaju jasno definirano vrijeme za primanje roditelja. 30% učitelja smatra kako roditelji uglavnom nisu uključeni u aktivnosti škole.

Osiguravanje resursa: preko 70% ispitanika smatra kako škola raspolaže s dovoljno financijskih sredstava za kvalitetan rad, dobra je opremljenost knjižnice, te je informatička oprema zadovoljavajuća.

Zaposlenici, suradnici, osoblje: 70% ispitanika smatra kako je dovoljno stručno zastupljenog kadra u školi za provođenje kvalitetnog odgoja i obrazovanja, učiteljima je omogućeno stalno stručno usavršavanje, kako u školi tako i izvan nje.

Upravljanje novčanim sredstvima: preko 70% ispitanika smatra kako su financijska sredstva jasno namijenjena boljitku škole, a oko 30% učitelja smatra da uglavnom nisu dovoljno upoznati s načinom raspolaganja financijskim sredstvima.

Samovrjednovanje: mišljenja ispitanika su podjednako podijeljena; polovica smatra kako se u školi uglavnom sustavno provodi samovrjednovanje, te škola redovito daje izvješća o vlastitom napredovanju i ostvarivanju standarda kvalitete. (S obzirom na rezultate, treba pojasniti pojam „samovrjednovanje“.)

Planiranje poboljšanja: 70% ispitanika smatra kako je razvojni plan dobro organiziran s jasno definiranim ciljevima, kriteriji su uspješnosti mjerljivi i ostvarivi. Manji dio ispitanika misli suprotno.

Rukovođenje: 95% ispitanika smatra kako ravnatelj ima jasnu viziju razvoja škole, sukladno potrebama svih koji su vezani uz rad škole, posjeduje interpersonalne vještine: pravednost, motivaciju i poticanje, te profesionalne kompetencije. Održava dobre odnose s učenicima, roditeljima, radnicima škole, te drugim ustanovama s kojima surađuje.

Zaposlenici, suradnici i osoblje: 90% ispitanika smatra kako dobro i efikasno surađuje sa stručnim suradnicima i tehničkim osobljem, te kako škola omogućava dobru suradnju s vanjskim suradnicima.

Zadovoljstvo odnosima: 100% ispitanika je uglavnom ili u potpunosti zadovoljno svojim odnosima s učenicima, kolegicama i kolegama, odnosom s ravnateljem, te statusom škole u mjestu djelovanja.

Zadovoljstvo školom: 90% - 100% ispitanika zadovoljno je uvjetima rada, programom predmeta koji predaje, mogućnostima daljnjeg usavršavanja, te odabranim zanimanjem.

*Hipoteza je potvrđena kod ove skupine ispitanika.

ZAKLJUČAK

Samovrjednovanje je provjereno dobar instrument za jačanje škola, za poticanje unapređivanja kvalitete iznutra i odozdo, za bolje planiranje i unapređivanje rada na razini razreda, škole i lokalne zajednice.

Analiza rezultata anketiranja polazište je za raspravu o kvaliteti škole i uspješnosti nastavnog procesa.

Ukratko, analizom upitnika ciljanih skupina, potvrđena je hipoteza o uspješnom odgojno obrazovnom procesu škole, s inicijativom za pojačanom suradnjom s lokalnom samoupravom, modernizacijom informatičke opreme (kako kvalitetom, tako i kvantitetom).

Analiza upitnika pokazuje kako se nastavni procesi u školi odvijaju neometano, odnos učenika i učitelja je dobar, a također i suradnja s roditeljima. Sudionici anketiranja zadovoljni su infrastrukturom škole, manji dio ispitanih smatra kako treba više prostora za provođenje vremena učenika izvan učionica.

Tim za kvalitetu u izradi analize i izvješća pokazao je objektivnost i odgovornost, te suradnju i toleranciju u radu.

Ovim uratkom upoznaje se Učiteljsko vijeće, jer je pred svim članovima istovremeno i zadaća zadržavanja dostignute zadovoljavajuće razine, a isto tako i pomoć u izradi Razvojnog plana s ciljem otklanjanja slabosti i daljnjeg unaprjeđenja odgojno-obrazovnog procesa.

Pripremila: pedagoginja Sanja Herman-Žeravica, prof.